

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMII ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Feladó szerkesztő:		Főmunkatárs:
Féher János.		Révész Lajos.
Kiadóhivatal: a tuoroz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda” .		
A lap szellemi részét illető közleményre a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címmező Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett szavazónál 60 krajt több.
Lapunk számára hirdetéseket elfogad a „Hesler ügyvédség” és a „Magy. T.év. Irod. és Hirdetési Irodája” Budapest, Grassanoecz 1. sz.

Felhívás.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, a kik az utolsó negyedévre még az előfizetést iránt nem intézkedtek, hogy előfizetéseiket megújítani s lapunkat, mely anyagi áldozatok árán tartatik fel, barátaik és ismerőseik körében terjeszteni kegyeskedjenek. Feleslegesen említenünk, hogy lapunk kitűzött céljához képest ezután is azon leszünk, hogy a nemzetiségi igazságokat figyelemmel kísérjük, s ott, ahol mulasztást veszünk észre, szavunkat felemeljük. Kérjük egyúttal t. munkatársainkat és jóakaróinkat, hogy magasztos ügyünk érdekében minél gyakrabban fogjanak tollat s bennünket magyar hazafias törekvésünkben önzetlenül támogassanak.

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralebb vannak. ezuttal is tisztelettel kérjük, hogy hátralebbeségeiket kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

A „Felvidéki Híradó” előfizetési ára:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 „

A „Felvidéki Híradó” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Néhány őszinte szó azokhoz, a kiket illet.

Jól esik látnunk, hogy az ezredéves kiállítás iránt, midőn befogjuk mutatni a művelt Európának mindazt, a mit szépet, jót s hasznosat ezen hosszú periódusnak végeztelen elő tudunk állítani, — az általános érdeklődés csaknem az egész magyar hazában napról napra növekedik. Jól esik hallanunk, hogy királyi ő felsége is jelelente Lukács miniszternek a kiállításra való részvételét, megengedvén a királyi műkincseknek azon való elhelyezését.

A kiállítás érdekeinek előmozdítására kerületi bizottságok alakultak az ipar- és kereskedelmi kamarák kebelében, az ott székelő főispánok elnöksége alatt. A kerületi bizottságok pedig a megyék székhelyein és a nagyobb vidéki városokban helyi bizottságokat szerveztek. Ezen helyi bizottságok feladata lesz

a kiállítás iránt az érdeklődést ébresztetni, az erre hivatottakat a kiállításban való részvételre serkenteni, a kerületi bizottságok intézkedéseit végrehajtani, végre az illető vidékekre érdeklő kiállítási ügyekben a kerületi bizottságok felkérése folytán vagy saját kezdeményezésükhöz javaslatokat tenni és adatokat szolgáltatni.

Ezen intézkedések is öröndetes jelenségek. Azonban a Felvidék sajtóságs viszonyai folytán nem hisszük, hogy a helyi bizottságoknak alkalmuk lesz nagyobb tevékenységet kifejletniük. Hiszen nem egy helyütt sajnosan kellett tapasztalunk, hogy a kerületi bizottságok kiküldöttjei csak nagy fáradsággal voltak képesek egyes városokban anyai iparost és kereskedőt összeszedni, hogy a helyi bizottságok megalkulhassanak.

A tót iparosok kerekén kijelentették, hogy ők a magyarok kiállításán nem vesznek részt. És csakis akkor vehetnének részt, ha külön lennének kiállítva a tót iparcikkok, ellátva tót színekkel és logókkal. Ime! így állunk a Felvidéken az iparos osztályjal.

A Felvidék iparosai a legnagyobb részt a pánszlávok taborához tartoznak. Ezek szolgáltatják a legérzékenyebb s legfogékonyabb talajt a pánszláv eszme befogadására és a nép között való tovább terjesztésére. Ezek képezik a pánszláv hírlapok legszorgalmasabb olvasó-gárdáját, s innen indulnak ki a rohamok a magyar nemzetre, s a magyar állam ellen. Ez a gárda képezi a legveszedelmesebb népelemet a Felvidéken. Ezek az iparosok már nem érdekből dolgoznak a pánszláv eszme mellett, ha nem öröngésből. Ezek a legszerencsétlenebb elemek a Felvidéknél.

És habár mindezek szomorú dolgok, mégis nem vesszük el reményünket, hogy ezen az állapoton, a mi javunkra nézve változás né állhatna be. Elmondjuk tervünket, miként gondoljuk magunkhoz visszahódítatni a pánszláv sajtó által szerencsétlenné tett iparos-osztályt:

Az ipar- és kereskedelmi kamarák tegyék kiváló feladatukká a félre vezetett iparosoknak magyar iparpartestületekké való szervezését.

Azaz: alakítsanak vidékenként magyar iparpartestületeket a most megalakított helyi bizottságok felügyelete s vezése alatt. Gondoskodjanak arról, hogy az iparos iskolák tanoncjai magyarul taníttassanak és sajátítottassék el általuk a magyar nemzet iránt való tiszteletet és szeretet. Hiszen a magyar ipar fejlődésébe vetett reménnyel sehogy sem egyeztethető össze ama sajnálatra méltó állapot, hogy az iparos és kereskedő tanoncok ki vannak szolgáltatva a városok és községek pánszláv iparpartestületeinek! Magyarul vajmi kevés tanítatnak az ilyen iskolákban, sőt az általános tudnivalók sem sajátítottatnak el a tanoncok felfogásbeli képességének arányában.

Feltele nagy kár, hogy a Felvidék iparos-és részben kereskedői osztálya, ez ideig jórészen elhanyagoltott. Mi a tényt feltártuk ugy a mint van, a kivétel az illetékes faktorokra bizzuk. Különbön érzik a kereskedelmi és iparkamarák már ez alkalommal is, midőn az ezredéves kiállításra készülődnek, hogy az iparos osztály kisiklott kezeik közül. Bátran hirdetik a felvidéki iparosok, hogy nem vesznek részt a magyar kiállításokon, s a kamarai titkárok nem tudják összeállítani a helyi bizottságokat, csak úgy, hogy kereskedők- ből toborozzák össze a tagokat. Avagy nem botránnyal határos az, hogy midőn ő felségének, a magyar királynak nev- és születésnapja ünnepeltetik országárszerte, az istentiszteleteken nem mutatkoznak az iparpartestületek? Hát még a köteless loyaltitás is hiányzik iparosainkban?

Valóban nagyon szomorú állapot ez, melyen okvetlenül segíteni kell. A felvidéki magyarság s a magyar érzelmi társadalom minden esetre azon lesz, hogy a magyar iparososztály támogatassék. Legyen tehát minden hatóság, mely e kérdésben befolyhat, hivatalos magaslatán. Érellyt követelünk a hatóságoktól, mert különben súlyos lelkiismereti vád száll reájuk s mindinkább meggyökeresedik ama közfelfogás, hogy ki nem áll hivatalos magaslatán, az mondjon búcsút a közpályának. A Felvidéken csak az erély az egyedüli módszer, melylyel hazánknak használni lehet.

T Á R C A.

Arany balladáinak női alakjai.

Irtta: Révész Lajos.

(A „Felv. Híradó” eredeti tárcája.)

(Vége.)

Szeretett szegény lány s ez volt a búné, ez volt a veszte; ez a nagy szerelem. Ne gyallazza érte senki, mondja a költő. S ez a mondasza is bizonyos a mellett, hogy ő lehetetlenlegnek tartotta, hogy a nő igazán nagy bűnök elkövetésére képes lenne; és ha egyik-másik bűnre vetemedik is, ott van saját — mélyen érő — lelkeben a büntetés.

Arany szerint a nő csak szerelmében vetemedik bűnre; szive túl érzelmességében. S ebben van mentsége is. Valóban nemes lélekhez méltó, nemes felfogás.

Hancem talán elég is lesz nagy költőnek bűnös asszonyairól beszélnem. Méltan azt kérdehetnék tőlem, hogy át csupán ilyenekről írt Arany János?

annyira nem csupán ilyenekről, hogy jóformán ki is merítettem e négy alakkal ilyen tárgyú balladákat sorát.

A többiben — ha szerepel — a legrokonoszenvebb, tiszteletünkre legméltóbb a nő. Senki sem tudja nálánál megragadóbban rajzolni az anyát, a hitvest — s főként a magyar nőt.

Alig van a magyar irodalomban a nőiségeget olyan találaton feltüntető költemény, mint a Both bajnok özevgye című regkep.

Hunyadi János édes atyja volt az a Both bajnok, aki a csatában elesvén, özevgyét s négy gyermekét

arvan hagyta. A kapzsi rokonok megfosztják a hetrahagyott csaiadot jogos örökségüktől — s ebben a vi gasztalan helyzetben mit tegyen a gyenge asszony? Felakad lelkéből a banatos panasz és sírva öleli magához arva kis gyermekét. Megzendik ugy e, hogy ezt a rövid kis költeményt egész terjedelmében felolvassam? Így hangzik:

1. Hnyad alatt egy kis házban

Ült özevgye, talpig gyászban; Mint gyümölcs a fát, lehajtja Nehéz gondja, gondolatja. Nevetelen négy magzatja.

2. Jertek elő, mondja, jertek,

Négy apítan arva gyermek, Hadűszek most a kenyérből Nem puhából, nem fehérből: Csak az arvai szegényből.

3. Hatalommal a rokonhad

Elfoglalta birtokunkat: Ide látszik a ház orna, Ide baruml régi tornak, Ide villog a vitóda.

4. Jaj, mert a ki védelmezne,

Messze van az állunk, messze! Level oda el nem juthat, Izenő szó oda nem hat, Kívett onnan hirt nem hozhat.

5. Mert szószoelő nyelve néma,

Ótalmazo karja béna; Sirba szállott szemünk fénye, Az özevgynek a reménye Az arváknak a törvénye.

6. Csorna vizen zűg a malom,

Más veszi a ványot azon: Másnak zűdel a domb háta, Másnak a völgy selyem ágya: Míg az isten is megalítja.

7. Kérdezi majd a jövevény:

Bothi bajnok hol van szegény? Bothi cselett, a hü bajnok Ez az arvák és az anyjok Tudja isten merre vannak!

8. Hnyad alatt egy kis házban

Mészze van az állunk, messze! Ut az özevgy, földig gyászban, Mint gyümölcs a fát, lehajtja Nehéz gondja, gondolatja, Nevetelen négy magzatja.

Lehet-e ennél szebben a tehetetlen nő vigasztalan panaszának szavakat adni. Nem igazán érzékeny nő-e az, a ki ebben a keppen elsírja életünk szívét emésztő banatát?

És a gyermekéért aggódó anyát ki rajzolta valaha szebben, mint Arany a Matyas anyja című költeményben?

Mikor híret veszi Sálágyi Örszést, hogy a cseh

Podjehrad udvarában elő fia, Matyast, a Garák, Ujalkya a szabadság ürügye alatt szökésre csábítják, hogy haitalmukba kerülvén, talán azt is batyja után vnyek ifól, Szentgyörgy tere: — megnyilatkozik az anyai szív kétségese és megírja szerelme könnyével teleírt levelét:

Gyermekem, ne mozdulj

Prága városából;

Kívonszok, kiváltak

A nehéz rabsgóbol.

Aranyval, ez álltet

Megyektek érte!

Szívemen horodom én

A te hazatérred.

Ne mozdulj, ne indulj

Én egyetlen arvam!

Ki lesz az én fiám,

Ha megöjt az ármany??

És szeretné ezt a levelet mennél előbb feltett fia kezei közé juttatni. Megható az az alkudozása szogival, hogy ki viszi hamarabb levelet Pragaba? Hét nap alatt vállalkozik az egyik. Hét nap! Het estendő az aggódó anyai szívnek. A másik három nap alatt választ is iger hozni. Három egész hónap ez a szerető édes anyának.

És, ha a lehetetlenség igérik, még azt is sokalna, mert o aazonal szeretné fia kezébe juttatni ezt a levelet.

Istenem, istenem,

Mert nem adál szármavat,

Hogy utó érhettém

Az anyai vágyat!

sóhajt föl végre a gyötördő anyai szív. És akkor jön a Hunyadiak címerén ülő fekete holló, kikapja a levelet az anyai kézből és még az nap meg is hozza választ egyetlen gyermekének.

Milyen megnyugvas tölti el az édes anyá szívét, mikor megismeri fia kézvonaat; milyen hála fakad föl lelkéből, mikor éregeji, hogy

Jókaí Mór.

A francia esprit-nek köszönhetjük ezt a szellemes axiómát: »Mondd meg, hogy mit eszel, és én megmondom, hogy ki vagy.« Ennek a szellemes mondanak analógiaképpen mi is azt írhatjuk cikkünk fölé mottónak: »Mondd meg, hogy ünnepepsz, és én megmondom, hogy mennyit érsz.«

Ebben az országban talán még sohasem kínálkozott olyan fényes alkalom bebizonysítani, hogy a nemzet miképpen ünnepelheti nagyságát, miképpen örvendhet azon, hogy az ország genúsza egy férfiú gyermekek számára is mennyi dícsőséget szerzett, mint most, a mikor arról van szó, hogy mindannyiunk fényességét, iradalmunk egyik legkimagaslóbb alakját: Jókaí Mót jübiláljuk.

Első alkalom ez arra, hogy a nemzet bebizonyítsa, egy elő költőjével szemben, az elismerés, és hódalat lekötben gyökeröző tudatát, és ez egyszer ne akkor nyújtsa a babért a mikor az a kinek fejére akarja tűzni, már nem sűtkérezhet a nemzeti elismerés meleg, éltető fényében, hanem a mikor még maga is a régi törhetetlen örvén, az ifjúság minden varázsával ép úgy, mint évvel ezelőtől újabb és újabb lerohatja kőszönetét a háláért.

Az a lángész, a kit ünneplünk, a kinek hálának lerójuk, a kinek hódolatunk bemutatjuk, a kinek hosszú életet könyörgünk az Istentől: Jókaí Mór még közöttünk él, még részese a mi örömeinknek, és nekünk megadottát, hogy mint halás kortársai elébe álljunk, a mikor szakadatlan írói munkálkodásának ötven éves jubileumát megünnepel, mondván: Nagy kincsese! ajándékozta meg bennünket, és mi nem vagyunk érte háladatlanok. Egy egész könyvtárt írtál a számunkra, nevedet tisztelt, és nagybecsűl: az egész világ és az a glória, a mely homlokodon ekeskedik, mi reánk is jutott néhány sugarat, és a te diadalod a mi diadalunkat jelenti.

Noshat natassuk meg, hogy a mikor egy igazán nagy költőnek jubileumát historiai nevezetességi ünneppé akarjuk tenni, akkor nem elégzünk meg aznál a külső fényvel, aznál a tartalmatlan lelkesedéssel, a mely eddigi jubileumainkat és eddigi ünnepeinket karakterizálja. Mutassuk meg, hogy ez egyszer immár örömnél, elismerésnél, tiszteletnél, és hálánál cselekedetekkel is kifejezzük, és nem csak szavakkal.

Itt az alkalom, és Magyarország, a melyet a külföld még mindig szeret a kelethez szamítani, szakíthat régi tradícióival, és örömeinek az erkölcsi alapot meg tudja adni. Arról van szó, hogy mi Jókaí Mórnak jubileuma napján a nemzet honorariumaképpen szüzezer forintot nyújtunk át. Gondoljuk csak meg, hogy mi ez az összeg és mi volna ennek százszoza is ahhoz az ajándékhoz képest, a mit mi kapunk Jókaí Mórától? Megfizetheti-e egy nemzet nagy férfianak csak megköszönhetőség is azt a kinscet a melyvel ő lett gazdagabb. Azok a boldog órák, a melyek bearanyozták ifjúságunkat, a mikor Jókaí Mór egy-egy könyvének olvasásába melyedtünk el, az a sok szellemi kincs, a melyet az ő költe-zetnek forrasából vittünk magunkkal az életbe és mindazok az édes remiszencselők, a melyek lélkünkben a Jókaí névvel vannak összeforrva, megvalthatók-e aranyalny, megjutalmazhatók-e pénzzel, meghálálhatók-e szóval?

Tiszteletre méltó érzés az, hogy Jókaí Mór, a ki öt évtizeden keresztül nekünk dolgozott, és a mi gyönyörűségünkre faradozva ószült meg, még evék hosszú során át a miénknek akarjuk tudni. Gondtalan agokort ohajtunk szerezni annak, a kinek pénzze még mindig kiapadhatatlan, szellemé még mindig alkot, hogy menten anyagi gondoktól az élet lehangeló haszjától, ezentől is megnyilatkozok számunkra az ő genúsza.

Százezer forintot adunk mi neki, és mi megkapjuk érte az ő összes műveit: egész könyvtárát az

Oh áldott, oh áldott A keze írása!

Nincs is az anyai érzésnél szentebb, magasztosabb a világon. A hitves érdeme soha nem lehet olyan tiszta s ha Arany ezt is olyan nemesk festi, csak saját lélkének nagysága tükörözök vissza abban.

Olyan hitves, mint Rozgonyiné, vagy Rakóczyné, csak Arany János tud festeni.

Azt hiszem, ismerik igen tisztelt Hallgatóim mind a kettőt.

Mikor Rozgonyiné látja terjenke hadi készuleit, megkérdi, hogy hova megy? A csatába.

Galambócson vár a török; ne várjon lihába!

feleli ferje.

Megállj, megállj édes ferjem, ne menj még esatába.

Befordulok egy kiesnyeg öltözö szümbába.

Szól az asszony s nehány pilanant mulva visszatér onnan amuló ferje elé teljes hadi felszereléssel. Megdőbvenne kérli az ura:

Én kegyesem, szép hitvesem, ellenemre jársz-e?

Sima vállad, puha kebled tózi az a páncél?

Felvé tartod a nagy kardot renegéd kezében, —

Mit keresnél ztyénze asszony vérs ütöközben?

Nem jól ósmerte Rozgonyi a magyar nőt, ha azt hitte, hogy azt az utközet verengésének emlegetésével vissza riasztja. Aminthogy a hitves még is felelt kérdésére azonnal:

Azt keresem, hiv magyar nő, véres ütöközben,

Hogy lehessek élve, halva, mindig közelében.

Súlyos a kard, de nehezebb százszoz is a bántat.

Jóban tartj, mint a páncél, kebelem utánad.

Melyik férjnek volna a hitvesi szeretet és hűség

ő páratlan szépségu és minden időkre szóló munkáinak. Az a nemzet díszkiadás, a melyet a jubileum alkalomával sajtó alá rendeznek, fogja az irodalomtörténetben megőrkíteni a nemzet örömnapiját. és úgyiszólván módjában van mindenkinél megvalítani a maga helyét a jubileumban való részvételre a kiadás egy-egy példányával. Máljában van mindenkinek hozzájárulni a jubiláris munka létrejöttéhez. és a tiszteletdíjhoz, melyet mint a nemzet honorariumát nyújtanak majd át a koszoris költőnek. Szomorú volna már az is, hogy ha kételkednénk e vállalkozás keresztülvitéleiben, szomorú és lesújtó volna már az a tudat is, hogy nem találkoznék Magyarországon eser ember, a ki e díszkiadás megrendelésével konkrét hozzájárul az ünnepe sikeréhez. Megsérti az ennek a nemzetnek lelkesedő képességét és erkölcsi értékét a ki csak feltételezi is, hogy ilyen alkalomkor a társadalom nem lesz áldozatkész és vajjon találkozik-e olyan küldöttség, a mely majdan pirulással nélkül járulhatna az ünnepeit költő színe elé, ha a részvétel most is csak szép szavakban, hangzatos frazisokban nyilatkozhat meg?

Azért tehát újra és újra felhívjuk közönségünk figyelmét a nemzeti ügyre, és felszólítjuk városunkat, és társadalmunk vagyonszobát oszaltát a mozgalom legérellyesebb fellakolására, mert a mulasztás és a közönyös ségny hoz minden magyar ember fejére, de különösen a kik hazafias lelkesedésüket nem találkoznak gyönyörűn kikicikalmazott töszttokban hangoztatják, de a mikor eszeledetere kerül a sor, nincsenek az elsők között és arányban képességüköz, vagyoni viszonyukhoz, nem sietnek beszédeikben igéreteképpen hangzó áldozatkésztségüket a kellő formában beváltani.

Ne elegendők meg egy város sem aznál, hogy jubiláris küldöttséget alakít a díszkiadás egy példányát megrendelő, hanem vegye fontolóra, hogy azok a költéségek, a melyekbe cslesleg az ünnepele deputáció, hangverseny, illumináció kerül, sokkal nemesebb celokra fordíthatók s e jubileum, a mely komoly, jelentős, alkalmat nyújt a városoknak arra, hogy a kiadástól minél több példányt megrendeljen, iskolákat, intézeteket és kulturális célokát szolgáló testületetek olyan munkáit ajándékozzák meg, a mely páratlan a mi irodalmunkban s talán egyedül áll a világ literatúrájában is. Kettős célt érünk el ilyen módon: jubiláljuk a költőt és szolgáljuk a kultúrát.

Ime példaival járnak elől az ország nagyjai, a politikai élet kiválságai, és tudjátok ki volt az első magyar nő, a ki minden felszólítás nélkül jött és megrendelte a jubiláris munkát: koronás védnökönje országunknak: Erzsébet királyné. Gondolják meg a városok, a testületék, egyesületék, intézeték és magánosok, hogy az egyszer nem olyan ünnepegról van szó, a melyet egy-egy bankettel, ünnepepes közzvüléssel, arképe lelepezzéssel elintézní lehetne. Mert ehhez minden ember ért, lelkesedését ilyen formákkal beváltani senkinek nagy megerősítésébe nem kerül, de meg kell ragadni az alkalmat annak a bebizonyítására, hogy a kik Jókaít tisztelik, tiszteletüket és elismerésüket impozáns módon tudják nyilvánítani és méltón a költőhöz, méltón önmagukhoz, méltón ahhoz a nagy naphoz, a mely úgyiszólván hatarköve lesz hanyatló századunknak.

Csak ismételtetjük azt a mottót, a melyvel cikkünkkel bevezettük! »Mondd meg, hogy ünnepepsz, és én megmondom, hogy mennyit érsz.«

Lapszemle.

A »Národiné Noviny« december 7-én kelt számában a következőket olvassuk:

»Horváth Gyula képviselőnek a magyar publicistának a nemzetiség s főleg a román-kérdésben való ismert nyilatkozata a nem magyar hirlapokban oly figyelmet keltett, a milyent érdemel.

ezen megnyilatkozásával szemben ellenkező ereje. Rozgonyinak nem volt. Elvitté magával szerető hitvesét, nem azért, hogy harcoljon, hanem hogy a vérmézőis is nő legyen s ott is, mint ferje s királyja megmentője szerepeljen. Gyönyörű s Aranyhoz máltá magyarazata annak a történeti ténynek, hogy Galambócson Rozgonyiné hajója mentette meg a királyt s férjét a sereg vezérét.

Azt mondtam az imént, hogy hiszem, miszerént ósmérik úgy a Rozgonyiné, mint a Rakóczyné című balladat. Engedjék meg, kérem, hogy ez utóbbit mégis egész terjedelemben felolvashassam. Két oka is van e kérelmemnek. Egyik az az érdekes körülmény, hogy ez Aranynak első balladája; 1848-ban írta, mikor még sem a székeley, sem a skót balladákat nem ósmerte. Másik az, mert talán egyikben sincs annyira kifejezve, hogy a magyar nő a házaért minden képes feláldozni: szabadságot, családi boldogságot.

Pedig az a Rakóczyné (Amalia, hesseni hercegnő, II. Rakóczy Ferenc hitvese) nem is született magyar nő, csak ferje után lett azzá; de azá lett egészen.

Tudjuk a történelemből, hogy Rakóczyné Bécében volt fogva s onnan azzal a föltétellel bocsátták Érsekújvárt alatt taborozó férjéhez, a ki után folyton epedt, hogy vegye rá a fegyver letételére s ha erre nem képes, térjen vissza fogságába.

A ballada tárgya az, hogy miként tett e föltételek elejét a magyar asszony; Regulusnak meitó mása a történelemben. A kötemény így szól:

Mi lett, mi lett béd grille madarka? Paron után nyögődesélek bevarja; Vas kalitkám esillog, ragyog; aranyos; De a lelkem, hej a lelkem fenekődi zavaros.

Mi világozan s érthetően fejeztük ki véleményünket: hogy az eddigi tapasztalatok után még a legszhebb ígéretekre s bosszúerekre sem adhatunk semmit, nekünk tényeket kell látnunk s mindenekelőtt kell, hogy megadassék legalább az, a mit nekünk maga a törvény nyújt s biztosít.

A román hirlapiradalom szintén világozan s értelesen fejezte ki magát: kezdeményezők maguk a magyarok az egész — s nemcsak a román — nemzetiségi kérdés megoldását célzó akciót; folytassák ezen akciót ide haza, s ezen célból lépjenek érintkezésbe az elnyomott nemzetiségek valamennyi itteni vezérferjaival.

A kételey s bizalmatlanság, a mely részben kifejezésre jut, részben pedig bennfoglaltatik a nem magyar sajtó nyilatkozásaiban, eléggé meg van okolva nemcsak a mult tapasztalataival s az iránadó magyar faktorok legujabb akcióival, hanem Horváth nyilatkozatainak gyanút keltő homályosságával, valamint azon fogadással, a melyben Horváth nyilatkozatai s képviselői a magyar nemzet hivatott s nem hivatott köztársasági részéről részesültek.

Az utolsó negyedszázad magyar alkotmányos s liberális uralmának mulója: ama »tót szentvedés« s valamennyi jól ismert részletet nem kelthetnek bizony bizalmat s meg kell erősíteniük a kételeyt. A jelenek nem kevésbé. Mert hisz még abban az időben is, a melyben Horváth Gyula a békes együttélés s kibékülés szükségét még a magyar részről való engedelményen áran is hirdeti, vajjon mit látunk? A magyar kormány tovább halad az eddigi irányban, a nem magyar nemzetiségek elele ellen irányzott javaslatokat terjesztvén elő s ezt célzó rendeleteket bocsátván ki. — A magyarországi ag. ev. egyház legmagasabb foruma, mely az új synodális törvények értelmében a sovinita — ultristák hatalmába került, a tótság ellen taplalt ellenszenvében a historiai terrioriumokat kezdi feldarabolni. A román hirlapirokát tömegesen kergetik a börtönböke, s az »Egyetérés« s comp. kézpokri lovagias módon kiserik oket oda. Hogyan lehet itt a kibékülés színteségében s lehe-tőségében bizonni s himni?

De maga Horváth Gyula is vajjon mit mond a maga fejtegetésében? Nos hat azt mondja s azt állítja, hogy az »E. M. K. E.« — a »F. M. K. E.«-nek ezen testvére — egy fillért sem fordított arra, hogy a nem magyar néptörzsek nemzetiségükben s kulturájukban meg legyenek támadva. Azt állítja, hogy a magyar nemzeti munkálkodásnak semmi aggressív irány sincs a nem magyar néptörzsekkel szemben, s tagadja azt, hogy a nem magyar néptörzseknek komoly panaszai lehetének a magyar társadalom sovinita irány ellen. S az ilyen »szagások« koronája gyanant az elnyomott nem magyar néptörzsek proklamált solidaritását az »államnak üzent háború« s a »revolució proklamálásának« hirdeti! S ilyen dolgokat merészel állítani akkor, a midőn egyes vármegyék külön megyei adót vetnek ki az idegenajkú elemeknek saját földjükön való »magyarosítására!« — Ilyen dolgokat merészel állítani a »Femke«-nek a tót nemzetiség s nyelvi ellen irányzott általánosan ismert attentumai után! S ez gyanítja meg a kételeyt, vagy ez tűze el a bizalmatlanságot?

Horváth még a haza egykori bölcsének, boldogult Deák Ferencnek nyilatkozataira is hivatkozik, melyet ő 1872. évi január hó 23-án az országgyűlés általános helyeslése között terjesztett elő. S vajjon mily praktikus végeredménye volt a haza bölcsé ezen általában dicsért nyilatkozatának? »Vajjon a kormány, a mely Deák partjára támaszkodott, életbe léptett-e a nemzetiség törvénynek csak egyetlen, a nem magyar törzseknek kedvező paragrafusát? Se hire, se hamva! A haza bölcsé ama általánosan dicsért nyilatkozatának egyedül azon praktikus véleménye volt, hogy egy evre rá megkezdődött a tót kulturális intézme-

Mi lett téged szőke asszony, kék szemű? Társam után az én szíven keserű; Orosládon viaskodik esatában, Én pediglen fogva vagyok biszke Bécsnek várában. S oda fordul a esászárhoz könyörgő szóval: Biszke Bécsnek rettenetes esaszárja, Minek engem itt tartani bevarra?

Mit részeket koronának zymántja? Elbocsáthatás; gyöngé kezen koronádat nem bánja.

Ere igr felel a esászár: Szabadságra könnyű módon szert tehetsz. Szőke asszony elbocsáttal, elmhetsz; Csilláptat le lazadó ferjedet, Bekességetr hej! örömetem oda adlak tégedet.

Szőke asszony utának erd, meg sem áll, Ferje urát félkeseri Újvárral; Szívna is, közössem is, hűjértel, Oda borul, miat a bokor, oda borul nyakába.

Ingó, bingó rózsabokor vállamon, Hazott leten, édes, kedves angyalom! Isten hozott, ha úgy jöttél, szép virágot! Hogy eresztett volna máskép az a bécsi porkoló!t

Hátra tekint a szép asszony, de nem szól Háta mögött áll a esek kemé, tudja jól, Esászár küldte a esek kemét utána Hallgatózni, leskelődni bekeszerő szavára.

Ingó, bingó rózsabokor vállamon, Néma vagy-e, hogy nem szólasz, angyalom? Néma loyek, mikor arra szót vesztek, Amiórt a bécsi udvar engem ide eresztett.

Azt akarnák, fulánk legyen esokomba, Mézes nákot elegyítsek szavamba, Kebeleben álltassam el haragot; Akkor aztán egy országért kiadának egy rabot. Személyeknek Magyarország nagy ára! Visszamegyek, szavam adtam reaja; Felfogadtam, meg is állom emberül, Visszamegyek, ha veled a bekesség nem sikerül.

nyek utáni hajza, s nemsokára ezután keresztül vitetett — ugyancsak az összes magyar pártok általános helyeslése között, ezen intézményeknek megsemmisítése.

S Mocsary Lajossal vajjon mi is történt, a midőn batorkodott azt kívánni, hogy a nemzetiségi törvény életbe léptetessék?

S a kormány s a magyar közvélemény, a melyekhez Horváth Gyula tulajdonkép saját megyegződéssel intézte, vajjon hogyan fogalja Horváth Gyulának még ezen szegényes nyilatkozatait is? — Hallgatnak mint a halak, s a régi árak és irányban tovább usznak. (A sovínista-eszelősökről, kik a magyar pátról egyedül választott Horváth szavaira s a kik úgy magyarázzák azokat, hogy Horváth tulajdonkép csak a nemzetiségi törvénynek megvaltoztatását akarja, de oly értelemben, a mely — nem lesz a nemzetiségek inyere. — legjobban nem is szólani.)

Ilyen körülmények s viszonyok között bizony nehéz valami praktikus jelentőséget tulajdonítani Horváth azon nyilatkozatának is, hogy nemsokai mi (Horváth s az ő »Magyar Hirlap-e) hanem az egész komoly magyar politikai világ úgy gondolkozik, mint Deák Ferenc.

Deák Ferenc nagy tekintélynek örvendett az egész magyar világban, ő volt az egyedüli, a ki meglehet a nemzetiségi kérdésben józanabb szavakat is mondani: meghallgatták, megdicsérték a haza bölcsének megyegződéseit, de az volt minden. A nemzetiségek nem nyertek engedményeket, sőt csak új s nagyobb jogtalanságokat és sanjargatásokat.

Mocsary Lajos megütötte a jogtalanságok fölözt, félt a nemzetiségi körök reakciójától s következményeitől, a mereksélet a törvény s méltánosság határának ajánlotta. Nem hallgatták meg, elverték rajta a port.

Horváth Gyula meg van rémülve a nemzetiségi körök ügyének fejlődésétől, retteg a jövőtől s azt kiálta, hogy bekülvünk ki. Vajjon mit ér el ezzel?

Minden az elnyomottak erejétől s kitartásától függ. Ha valahol, úgy ebben az esetben jut érvényre az, hogy annyit adnak, a mennyit kiküzdesz magadnak. A Horváthiada hady legyen a mi bátorítók nyelvi s nemzetiségi jó jogainkért való kitartó küzdelmünkben.

H I R E I N K.

— **Műkedvelői színelőadás.** Örömmel és megelégedéssel konstatáljuk, hogy a december hó 2-án tartott előadás minden tekintetben fényes sikert aratott. A szereplők, a műkedvelők között barhol kiállanak a versenyt s innen van, hogy ezen előadás is jóval felül állott a közpzszerűségben. Nemes ambíció, buzgó törekvés és az ügy iránt való lelkesedés oia emelik műkedvelőinket, hogy előadásuk a magasabb igényekhez szokott nezők előtt is teljesen élvezetes. Hogy ez nem pusztá főtveves, annak határozott jeleit látjuk abban, hogy az állami iskola tornaterme, a hol a műkedvelői előadások tartanak, ezúttal is egészen megtelt néző közönséggel. Szeretjük hinni, hogy ez a dicseretes buzgalom mindvégig megmarad, sőt fokozódni fog leg alább is oly mértékben, a mily mértékben azt a turóc-megyei hazafias erzelmi társadalomtól mindinkább elvárihatjuk. Lapunk mult számban jeleztük már, hogy ez alkalommal — A nőuralom — került színpadra. Azok után, a miket fentebb általánosságban emelondottunk, kiemeljük meg, hogy Fischer Arminné úrnő, (Ión), bátor és határozott tehetségre való fellépete s ügyes alakításai meglepték a közönséget. Lehotyky Ióna úrhölgy, Rozsa szerepét pompásan adta s minél tovább volt a színpadon, annál inkább növekedett iránta a közönség

Jobban ismered te Bécsét nálam!

Hitszjéval akahs mert álant?

Szava játok, hite széke, kárhozat;

Vezerejre a nagy Isen diadalmas kardodat.

Megérti Rákóczy, hogy milyen nagy ara van az ő boldogságának s a hazaaré hogyne mondana le ő is arról, mikor arra asszonya adja a nemes példát:

Ez igaz hit legyen áldás úttodon

fejel nejeének

Vezerején a jó Isten angyalom.

Válaszatom érdekes eszt, vídó vissza:

Csaszárod, ha ílyet akar, magyar nőre ne bizza.

Meg vagyok gyözödvé, igen tisztelt Hölygeim, hogy barnemni szepet s kellemest hallottak is életükben, jól esik, hogy az a nagy emberismerő ilyen nemesen veledetett általában a nőkről. A nagy emberek szavaian kétszeres sülva van. Arany Janos pedig nagy volt s nagy marad, míg magyar lesz a világon.

És én merészelek-e bizonyosságot tenni az én gyöngye szavammal arra, hogy a nagy költőnek igaz va, mikor a nőkről általában, de különösen a magyar nőről olyan megkülömböztetett véleményvel bír?

Van e szükség arra, hogy én is lerakjam hődolatom áldozatát azon oltárán, melyen a magyar nő áll? Kell e bizonyosságot tennem azon állítás mellett, hogy minden szép, minden nemes tetteket nyilvános, vagy titkos rugója a nő?

Kell-e különösen itt a felvidéken, ahol csakugyan tehetőellen gépek volnának a művelt nők lelkes támogatója nélkül?

Bizonyára niesen erre szükség, mert mindnyájan éreztük ezt... És bizonyára segítenek nekem, igen tisztelt Hallgatóim, amikor, ime, a felvidéki magyar társadalom központján, a műveit magyar nőket élterem.

Eljének!

szimpatijája és elismerése. Toperczer Anna (Szentgein, fiatal özvegy), Eisenstein Paula (Terka), Resztemiklósy Irén (Julesa) kedves megjelenésükkel és csinos játékkal gyönyörködtek a közönséget. A hölgy műkedvelőkhez méltan sorozhatjuk minden tekintetben a férfi műkedvelőgárdára oloszpaltit, u. m. Boldis Ignacot (Szirok Jenő), Kendoris Lajost (Somkuti Lajos) és Derszib Bélát (Rendőri). Üdvözöljük a magyar kultúrának emebajnokait, valamint azt a lelkes közönséget is, mely megjelenésével a magyar géniusz oltárának kiépítéséhez oly készséggel járul hozzá. Színelőadás után a közönség jó része a Pátsch-féle vendéglőbe ment vacsorára. Vacsora közben a kedélyeseg egyre szaporodott, úgy, hogy még dzöztök is mondatlák, ezek után pedig csinos tane fejlődött ki. A nem mondva csinált, de annál jobban sikerült mulatság éjfel utáni két órákor végződött azzal a tudattal, hogy ilyen, hamarjában alig volt varosunkban.

— **Eszkívő.** Proff Kocsárd Sándor báró, a Buda-pesti Hirlap szerkesztőségének belső tagja, december hó 4-én délután, a józsefvárosi pléoniá-templomban esküdték örök hűséget Schiller Melánia kisasszonynak, Schiller Aurél külúllómegyei pénzügyi főbiztos leányának. Mi, kik szerencsések vagyunk ismerni Proff Sándor báró urat a turóc-i mezőgazdasági napok alatt kifejtett tapintatos működése óta, nem különben kedves választottját is, nem mulasztjuk el, hogy a fiatal házaspárnak a lehető legjobbat ne kívanjuk.

— **Királyi kitüntetés.** A király ő felsége Richter József felső stbunjai (Turócmege) róm. kath. igazgatótanitot az arany-éremkereszettel tette ki.

— **A zónatarifa reformja.** Baross Gábor korszakalkotó reformja, a zónatarifa, az újévvel némi reformnak lesz álvéveté. Ezután a XIV. zónára váltott utat 24 óra alatt kell megtenni s ez idő alatt nem lesz szabad azt megszakítani, de viszont az a kedvezés lesz adva, hogy az ut megtételére nem kell a legrovidebb vonalat választani, hanem kerülvél is meg lehet tenni, ha Budapesten nem vezet keresztül. A szomszédos forgalomban is lesz némi változás s az eddiginél igazságosabban lesz megállapítva.

— **Sylvester esti mulatság.** A magyar olvasó egyület és társaskör szinügyi bizottsága a héten ült tartott; részben az előző szombaton tartott műkedvelői előadás bevételeinek leszámolása végett; részben pedig azért, hogy a legközelebbi teendőket felett határozzon. Addig is, míg a bizottság a maga részletes számadását nyilvánossá tenné, jelenthetjük, hogy a kaszinó 80 forint kap e szini előadásból, mint tiszta jóvedelme. A legközelebbi teendő gyánút megállapította a bizottság, hogy Sylvester estején mulatságot rendez. Nincsen módunkban a részletes programot közzé tenni, de annyit előre jelezhetünk, hogy nem mindennapi élvezetben fognak részülni, a kik az alkalmi iskolák nagy termét ez alkalommal felkeresik. Vig és komoly számból lesz a műsor összeállítás; a többiek között — hogy ezzel a rendezéssel ügybizalmat illusztráljuk, — a nemzeti színpad két első rangú tagjának megnyerése is terbe van véve, sőt elarúhatjuk, hogy félig már biztosítva is van. A részletes műsort annak idején közzé tesszük. Addig is felhívjuk olvasónk figyelmét és érdeklődését e kinálkozó alkalmokra.

— **Próbálai.** Lauffer tánc- és ilemántit december hó 16-án tárja meg tantányaival, a szokásos záróvizsgálatot a nyilvánosság előtt, — az állami iskolák nagy-termében. A fiatal táncosnők és táncosok örömmel néznek a szép és nagy nap elé, a midőn bemutatathatják a kedves szőlőneket, rokonok és ismerősökhöz, mit tanultak a lefolyt hat heti kurzus alatt. Mindenkor érdekes látvány szokott lenni, latni a fatalságot zenge örömben s igr hisszük, hogy ezuttal is szamosan vesznek részt a gyermekmulatságon; annál alaposabban látszik hiedelmünk, mint hogy a táncvizsga után általános tánckövetkezik. A gyermek-mulatság esti hét órákor kezdődik, s tart izg; ettől kezdve a felnőttek tánckövetkezik. A vendégek Pátsch vendéglős fogja kiszolgálni, a zenét pedig Csónka Pal zenekarja fogja ellátni. Belépti díj szemelyenkint 60 kr., családjegy 1 ftt 50 kr.

— **Kiállítás helyi bizottság.** A pozsonyi kerületi kiállítási bizottság elnöke, Szalavszky Gyula főispán úr ó méltósága, a turóc-i helyi bizottság tagjait a mult héten nevezte ki. A kinevezési okmányok a tagoknak azzal küldettek meg, hogy a milléniumi kiállítási ügyet tőlük tehetőleg pártolják. A hol szükséges buzdítólag lépjenek fel, és ok maguk is legyenek a tapasztaltak értelmében idonként a kerületi bizottsághoz felterjesztések.

— **Alkalmi cikk.** A közlítő karácsonyi ünnepek alkalmából Glücksthal Simon divatúrt kereskedő cég gondoskodott arról, hogy ajándék-targyakból minél nagyobb választéki kiállítással lépje meg a közönséget. Kaphatok: gyermekjátékok, karácsonyfa-díszek, mindenemü dísztagyok, ruhaszövetek, Cretonok, barchentek, fanelek, kendők mindenféle áron és maradék tárgyak bevasárlási áron.

— **Felfüggesztett vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter, engedve a kereskedők és a közönség óhajának, a december 24. és 31-ére eső vasárnapokra, mely vasárnapok karácsonyt, illetve újévet előzik meg, a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.

— **Pánszlávok rendőri felügyelet alatt.** Mint Nógrádmegyeiben beszélük, Jakubovics törvényszéki bíró és Megyery alügyés legközelebb bejártak a nógrádmegyei pánszlávok fészkeit s látogatásuk alá eredménye az lett, hogy több notórius pánszláv rendőri felügyelet alá helyeztetett.

— **Állami kedvezmény.** A kereskedelmiügyi m. k. miniszter Zechenter Gusztáv dr. és Teschler György

Körményben lésitett és hőlszigelítő anyagot előállító gyári ipartelepe részére az 1890. évi VIII. t. cikkben meghatározott állami kedvezmények 3 évre megadta.

— **Az állatok összeírása.** Úgy értesülünk, hogy a kormány a jövő évben össze fogja iratni az ország összes állatállományát. A művet a statisztikai hivatal fogja összeállítani s minden valóságosság szerint a milleniumra kész is lesz vele; a munka úgy van tervezve, hogy nem csak az állatok számát fogja tartalmazni, hanem a termelési adatokat és a birtokosztitikat is. Ha megkésződik a nagyszabású mű, úgy mindenesetre hazai mezőgazdaságunk igen becses adatainak birtokba jutunk vele.

— **Grossmann József és fia,** általános közkezdveltségben részesülő turóc-szt.-mártoni cég mai számunkban közzétett hirdetésére felhívjuk t. olvasónk különös figyelmét. A ki célszerűt — a mi a fődolog, — olcsó karácsonyi és újévi ajándékot venni óhajt, el ne mossaza fenti cég ebéll kivaló nagy áruraktárát meglátogatni.

— **Micsoda, ez a kis székény 5 forintba kerülne?** az átellenben levő üzletben ezen a pénzen sokkal nagyobb képítőszékényt kapok! Azt elhiszem, válaszóla az árusító, ezek utánzatok, de nálam csakis valódi horgony-képítőszékényt kapni; csak vigye el ezt a székényt nyugodtan, sokkal nagyobb örömet fog vele szerezni, mint a nagyobb utánzatokkal. A vevő elvitte ugyan a székényt, de úgy látszott, mintha vele mégsem teljesen meg lenne elégedve. — Megemlékeztem ezen eseményről, amideő a napokban bevasárlásoközben, horgony-képítőszékény felől kérdezősködni hallottam. Felkerestem a tavalyi vevőt — akit illetlenül ismerem — és megkérdeztem tőle, vajjon hogyan volt megelégedve ama kis székénnyel. »Oh, igen jól, nem látni rajta, milyen természeték szórakoztatás rejlik benne, az idei karácsony alkalmával egy kiegészítő székényt veszek hozzá! Valahányszor építgetek fiaimmal, azon örömelem, hogy az utánzat anyagától nem hagyttam magam félrevezetni, hogy azt vegyem; láttam egy olyan székényt egyik ismerősömmel, de az semmi az én székényemhez képest.« Képes árjegyzéket kívánatra bárminek szivesen küld a Richter-féle horgony-képítőszékény-gyár Bécsben.

— **Az otthon és a nagyvilág.** A tizenkilencedik század végének embere már nem is tartja kényelmesnek otthonát, ha nincs meg benne a nagyvilágban mindennap kivonata: az újság. A nagyvilágnak és otthonnak nagy kibékítő munkájában neveztes és érdekes lépéslel ment előre a Pesti Napló, mely most külön mellékletet, egy egész újságot szánt az otthon speciális érdekeinek. Ennek a mellékletnek Tüzhely körül a címe. Irányítókban kívül a szalon, a divat, konyha, a szalon, a házi kertészet, kézimunka körében fömülést legújabb eseményekről és irányszokor ad hírt. Nagy iradalmi és pedagógiai értéke van annak a rovatának, amely egészen a gyermekszóbanak szól s amelyben, Mócsy bácsinak, a nagynevű, kitűnő mesemondónak gyermekmeséi mellé gyermekjátékok leírásai, versikék és sok egyéb olyan kedves kis dolgok sorakoznak, amelyek nemsokai a gyermekvilág kedvelt nemesik és gyarapítjak, hanem a bennük rejlő poézissal megkapják a felnőttek lelkét is. Mindenkiné a magáét ezt az elv követi a Pesti Napló, mikor újabbban az egyes szavokörök különleges érdekei tömörcölésének heti mellékleteket szánt. Közkezedés című melléklete ebben a tekintetben utótt. A közkezedés terén fömülést minden új eszmet, a forgalom terén történő minden eseményt, intézkedést, sőt még a tervezetteket is a Pesti Napló-nak Közkezedés melléklete ismerteti, megbeszéli. Nemsokai tudósításokat közöl, hanem irányt is ad, és ezt az irányt, mint a tapasztalatok bizonyítják, észreveszik és követik mértékadó helyen is. — S a Pesti Napló-nak ezek a különleges érdekek istápolásának szánt mellékletei idővel gyarapodni fognak, úgy, hogy ez az újság fölislegessé fogja tenni a szaklapok jartasat. A Pesti Napló a Magyarország városai című monográfia ciklusával a monográfia írói jarmel egy új irányának alapját vetette meg, és újszólván bemutatja a magyarorságot egymással. Hanem ezeken a mellékleten kívül a Pesti Napló terjedelmére és tartalomra is utólrhetőten sokat nyujt olvasóink. Mint fentebb mondtuk az egész világot kivonatkban. A politika és társadalom, és kivaló sorban a magyar gazdasági élet három alkotó faktorának a mezőgazdaságnak, az iparnak és kereskedelemnek hivatott szószóloja a Pesti Napló, amely a lelkesedésen kívül az alaposággert tartja legfőbb küzdőeréjének, és ezért az alaposággert érdeklődéseket hoz. Távíratának, levelezéseinek és egyéb közleményeinek költségei akarmely törvényhatóság budgetjét fölemésztének. A Pesti Napló olyan adoztok aran elérté azt, hogy egy sorba állhat a világlapokkal, s a magyar közönség dicsőségé, hogy támogatásával ezt lehetővé tette.

Irodalom.

— **Felhívás előfizetésre.** Dr. Holló Lajos, országgy. képviselő »Magyarország című, »függetlenségi és 48-as párti politikai napilapot indít meg, december hó 20-ával. A »Magyarországé cíjja: hogy a magyar nemzeti állam kiépítésének egyik főarcosa legyen; hogy a szétforgacsolt, egymással szemben álló erők egységlését a nemes cél érdekében előmozdítsa; hogy a trón és nemzet kölcsönös bizalma alapján mielőbb felépíttessék az egység, nemzeti, önálló, és szabad Magyarország. A »Magyarországé, a közjógi ellenlék programjának alapján áll s igr közjógi térén Magyarország önállóságának és függetlenségének állami léteének kivívásáért, belügyi téren pedig állami intézményünknek szabadelvű és demokratikus alapon leendő átalakításáért küzd. A »Magyarországé hozzá be először a külföldi lapok példájára a magyar hirlapirodalomban még egyedül

álló azon újítást, hogy a lap teljes szövegűen az ország legtávolabb eső részeiben is már a reggeli órákban az olvasó közönség kezeiben lesz. A »Magyarország« előfizetési ára: egész évre 14 ft, fél évre 7 ft, negyed évre 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 50 kr. Szerkesztőség: Sándor-utca 2. Kiadóhivatal: Rostély-utca 2. Főmunkatárs: Bartha Miklós, országgy. képviselő; helyettes szerkesztő: Inczédy László.

— Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált munkából, melynek szövegét Gracza György írta, most jelent meg az első füzet a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedő cég kiadásában. A füzet külső kiállítása igen díszes, az illusztrációk pedig művészies kivitelnek. Nem kevesebb, mint 16 egykorú kép van benne, tehát majd mindegyik második lapra esik egy-egy illusztráció. A füzethez egy színnyomatú kép is van csatolva, a honvédtáborot tüntetve fel. Petőfi nemzeti dalát nemcsak a költő kézírásában mutatja be a füzet, hanem abban az eredeti nyomtatású alakban is, amint a »szabadságot első fecskéje« a Landerer és Heckenast nyomdából marc. 15-én kiké- rült. Jó ötlet az 1848-iki naptár kölése is, a melyből az olvasó mindjárt a dátumokra nézve is nyerhet tájékozást. E naptárból tudjuk meg, hogy március 15-ike 1848-ban szerdai napra esett. Gracza György mindjárt a márciusi mozgalmas napok leírásával kezdi el művét; számos, eddig ismeretlen új adatot használva fel a nagy napok leírásánál. A munka, amint az az első füzetből megítélhető, úgy könnyed, vonzó modorban tartja szövegére nézve, mint dús illusztrációit tekintve, kétség- telenül előnyösen elüt az eddig megjelent hasonló tárgyú munkáktól s bizonyára kapós lesz a közönség közt. A munka kéthetenkénti füzetekben jelenik meg s egy-egy füzet ára 30 kr.

— A Budapesti Bazart, a magyar divatlapok leg- régebbikét meloen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Minden számban közel 100 művészi kivitelű divatraj- zot, pompás színezett divatképet és gazdag tartalmu szépirodalmi részt közöl. A Budapesti Bazar ugy is, mint divatlap, ugy is mint szépirodalmi közlöny első helyen áll. Szerkesztője Király János. Lapunk t. olvasó- inak figyelmébe ajánljuk a hirdetések közt közölt elő- fizetési felhívást.

Nyilttér.

(Az e rovatban foglaltak nem vállal felelősséget a szerk.)

— **Báli-selyemszöveteket** m. 45 krtól 11 ft 65 krig valamint fekete, fehér s színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 ft 65 krig — sima, esko- zott, kockázott mintázott, damaszt stb. minőség- ben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) póstahér és vámentesen szállít: **Henneberg G.** (es. kir. ud. szállító) selyem- gyára Zúrichben. Minták póstafordulóval küld- detnek. Svajczok címzett levelekre 10 kros és leve- lező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Különlegesség: Barack-cognac.

Az első alföldi cognagyár részvénytársaság Kecskeméten ajánlja kitünő gyártmányú

cognac-jait,

melyek tisztá borkivonathól készülnek s jelességükért 16 kiállításon kitüntetve lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Scholtész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson, Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uznay József urnál és minden előkelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

Kívánatra minta!

16 kiállításon kitüntetve!

A BUDAPESTI BAZÁR

1894. évi XXXV. evfolyamára ezennel előfizetést nyitunk. — Szerkesztő: **Király János.**

Batran állithatjuk, hogy a Budapesti Bazar a hazai sajtó egyik legkülönlegesebb divat- és háztartási közlönye.

Utalunk a Budapesti Bazar minden számára, mely egy a divat, mint a háztartás és kezi- munka köréből teljes képet nyújt.

Dacára ennek, a Budapesti Bazar ugy fényes kiállítást, mint celszerűséget tekintve a leg- előcsőbb magyar divat-közlöny.

A Budapesti Bazar, mindazon előfizetőinek, kik felévi előfizetésüket egyszerre beiküldik, egy közel háromszáz arcképet tartalmazó díszes Emlék-albummal kedveskedik, melynek címe Emlék-album. A Budapesti Bazar munkatársai, előfizetői és a Rozsaszin-szalom tagjai irásban és képen. Nem előfizetők ez albumot 3 forintért rendelhetik meg.

Pompás, színezett divatképet, a borítékon fe- kete nyomatu divatképet hoz a Budapesti Bazar mindenik szama! De dacára annyi kedvezménynek, a Budapesti Bazar minden számahoz egy 16 oldalú rendkívül érdekes regénymellettel is ad.

Szépirodalmi részében elsőrendű irok munkait közli s tarca-cikkei legnagyobbobbrszét illu- sztrálva jelennek meg.

A BUDAPESTI BAZÁR előfizetési ára: Egész évre 8 ft, félévre 4 ft, negyed évre 2 ft.

Az előfizetési pénzek ily cím alatt küldendők:

KIRÁLY JÁNOS szerkesztőnek Budapest, Koronaherceg-utca 17. szám.

Több rendkívüli melléklete van a Budapesti Bazarnak; így: monogram-ivék, természetes nagyságban kivagott szabasminták, szabas- minta-ivék, stb. stb.

Igen kedvenc találkozhelye a Budapesti Bazar előfizetőinek a Rozsaszin-szalom, melyben az előfizetők díjtalanul levelezhetnek.

Bő tartalma, szép képei és hasznos mellékle- telei a Budapesti Bazart maguk ajánlják!

A Budapesti Bazar előfizetői a főiven közölt kepek természetes nagyságban kivagott szabas- mintáit megkapják ingyen.

Zajos előfizetési felhívást, virágos ízeleteket a Budapesti Bazar nem tesz, mert XXXIV. éven keresztül kedvenc közlönye volt a művelt magyar hölgyvilágnak.

Arái, képei a celszerűséget véve első sorban irányadóul, művészi kivittel bírnak.

Reményünk biztos, hogy a Budapesti Bazar köré foggnak csoportosulni azok a művelt magyar hölgyek, kik hasznos és celszerű s ugy a divat-irodalom, izies, takarékoság, mint a tarsadalom minden ágát felölölő lapot akarnak járattni.

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Az előre haladt téli idény következtében, minden- nemű téli cikkek mélyen a bevásárlási áron alól aduak el, ugy mint:

- Egy toilletre elegendő kiváló
finom loden frt 3.—
A legjobb cosmanosy-barchet-
ból készült blouzok, szépen
kiállitva frt 1.30
Barchet- és tricotruhák fiuk
és leányok részére frt 0.80—2.—
Blouzokra való mintázott és
sima Mervelliöe selymek
dús választékban frt 1.10—1.60

Nagy választék mindennemű díszmütárgyakban

Grossmann József és fiánál

Turóc-Szent-Mártonban.

NE VEGYEN SENKI

karácsonyi ajándékot,
mert mindenki ingyen kap

egy 50 pompás színes képet

tartalmazó és díszes kötetű nagy

Magyar történeti albumot,

egy Szépirodalmi könyvet (regény,

elbeszélések vagy költemények),

egy Szabad Szó nagy képes naptárt

egy 40 színes képet tartalmazó

TÖRVÉNYBAKTER

című könyvvalaku regényt,

a ki

legalább egy negyedévre Buda-

pesten 2.50, vidéken 3 forint-

tal bármely naptól fogva a „Sza-

bud Szó»-ra előfizet.

Előfizetések a „Szabad Szó» kiadóhivatalához Budapest, VI., Terezkört 41. küldendők.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM»

a legújabb magyar történeti munka lesz, mely eddig a sajtót elhagyta. Nem kevesebb, mint **ötven** nagy pompás színes képet fog tartalmazni, melyek a történet legkiválóbb és legmeghatározóbb eseményeit fogják ábrázolni.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM»

a „Szabad Szó»-hoz hasonló nagy alakban, rendkívül finom vastag papírral, művészesen díszített kötésben fog megjelenni. A képeket kitünő magyar művészek készítették és a mellette csatolt szöveget, Magyarország történetét, egy fényes tollú irok írta.

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legújabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

olhevés alatt dícsérelve ismeretessé vált Tinet. Capitel comp. ajánlások legyen emlékeztető...

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A. »zum goldenen Reichsapfel«.

Vértisztító labdacsek.

ezelőtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemli, mivel csakugyan alig létezik betegség...

A számtalan hálnátrából, melyek a labdacsek fogyasztói...

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Ur! Alulírt kéri, hogy felele hasznos és kitűnő vértisztító labdacsekkel ismét 4 esomagnál küldeni sziveskedjék.

Hrasche, Fjödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Ur! Isten akaratát velem, hogy az ön labdacsei kezeim...

közé kerültek, melyeknek hatását önmagamról és gyermekeimről megihlettem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni...

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur! A legelőbbi köszönetemet mondom ezennel Önnek...

60 éves nagyonemű nevében. Az illeto 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórásban, nagy életét is megunta, melyről egyháztól is lemondott...

Legelőbbi tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. március 27-én.

Tekintetes Ur! Alulírtó ismételnék kér 4 esomagnál az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból...

El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azokat a hol csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legemelőbbek legem ajánlani...

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilécia 1888. okt. 8-án.

T. Ur. Felkértem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy esomagnál 6 dobozzal küldeni sziveskedjék.

Csak az ön csodálatos labdacseinak köszönhetem, hogy egy gyomorajó, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni...

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Pserhofer J.-féle az 'arany birodalmi almához' címzett gyógyszer-tárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek...

Hirdetmény.

Ó császári és apostoli királyi felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítottatik a XVII. m. k. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjzete két tizedrészen, a magyar gazdaságyos országos egyesülete, a győvált elmebetegkegyesítő egyesület, a budapesti gyermekbarát-egylet...

Table with 2 columns: nyeremény (1. nyeremény 60 000 ft., 2. nyeremény 2 000 ft., 3. nyeremény 15 000 ft., 4. nyeremény 1 000 ft., 5. nyeremény 10 000 ft., 6. nyeremény 500 ft., 7. nyeremény 5 000 ft., 8. nyeremény 100 ft., 9. nyeremény 4 000 ft., 10. nyeremény 50 ft., 11. nyeremény 3 000 ft., 12. nyeremény 10 ft.)

A húzas visszavonhatótlanul 1893. DECEMBER 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegyre ár 2 ferral, ó. 6. van megállapítva. Sorsjegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapesten (Pest fővárosi főpolgármesteri hivatal)...

GUMMI

Valódi párisi különlegesség! F. Bergerand filozófus gyártású. Képvisele csakis Keleti J. Budapest, IV., Koronahéreg-utca 17. Gummi különlegességek jótéltás mellett...

Tessék kérni

Wiener Gratis Zeitung-ot, a gazdagon illusztrált arjegyekkel, mely bárkinek bérmentesen megküldetik. Nehány kiváló jutányos árak, arjegyekünkiből: Futo-szönyeg, Jaquard-minta, nehéz minőség...

A Richter-féle Horgony-Köepítőszekrények az egyedüli jóték, a mely valamennyi országban osztatlan dícséretet talált, és mindnyájan meggyőződésből...

Advertisement for 'LE GRIFFON' cigars, featuring a griffin logo and text: 'MAN BEACHT DIE MARKE', 'DAS BESTE GESUCHTESTE', 'CIGARETTEN PAPIER'.

Vertical text on the right edge: Wien, I. Nibelungenstrasse 4. Redaktions-, Münchener, Ulmer, Rotherstrasse, London E.C., New-York.

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szesz, itatók, asztali likőrök és különlegesek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkínzóbb minőségben szállított.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztá eceteszenéit kellemes ízű borecet és különösen cecet gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek.
Árllapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp
Eszenciák-különlegességek gyára,
PRÁG.
M megbízható ügynökök kerestetnek.

Alapított 1888-ban.

Zongora-gyár és raktár

Dehmal Karoly,

BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 12. szám.

Hosszu évek működésem folytán az első gyárakban Bécs, Prága, Berlin, Hamburgban stb. azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak jó, de kiváló hangszereket készítek, melyek a legelső tanárok és szakemberek által olyanoknak ismertettek el.

Az összes hangszerek a legújabb szerkezettel, ére-öntésű kerettel, legfinomabb elefantcsont-billentyűkkel ép oly elegánsan mint gondossággal, csakis állott fából állítanak elő; ennek folytán kitartóságért és kiváló hangtartásért 5 évi jótállás vállalattal.

Raktár csakis legkiválóbb gyártmányú zongoráknak 300 frttól és pianóknak 270 frttól feljebb.

Raktára az összes zongora alkatrészeknek.

Célszerű karácsonyi

és ujévi ajándékok.

Van szerencsém a t. közönségnek gazdag készletemet

fali-, inga-, schwarzwaldi-,

mindennemű ébresztő-, valamint arany-, ezüst és nickel

férfi- és női-zsebórákban

tisztelettel ajánlani. Valodi svájci gyártmányokért kezeskedem. Nagy választékban kaphatók

karácsonyi és ujévi ajándéknak

arany-, ezüst-, dublé-, talmi-arany- és coralékszerek mint karperecek, melllők, fülbevalók, coliók, kereszték, gyűrűk, férfi- és női-láncok stb.

Közeli és távoli megrendelések gyorsan, pontosan és a legolcsóbb áron eszközöltnék. — Illustrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turóc-Szt.-Márton, 1893. december hó.

Kiváló tisztelettel

Rolkó József,
órás és ékszerész.

Előfizetési felhívás!

A

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legértelmesebb és legszebben kiállított napilap.

A Pesti Napló főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. **Ábrányi Kornél**

Felelős szerkesztője:

Barna Izidor.

A Pesti Napló mint modern újság gondoskodik immár arról is, hogy olvasónói megtalálják benne az őket érdeklő közleményeket. Ebből a célból szeptember eleje óta „A tűzhegy körül” címmel minden héten rendszeres negy-öt oldalas mellékletet ad, a melyben foglalja a nők társadalmi kérdésével, a divat újításával, közöl konyha recepteket, apróságokat a kezimunkáról, a kertészetről, azon kívül tájékoztatja a vidék gazdászonyait a budapesti piac forgalmáról és árairól. Cikkeket közöl

továbbá a gyermeknevelésről, és ápolásról, tanácsokat ad illemkérdésekben és mesél a gyermekszobáknak.

A közlekedés és a közlekedő vállalatok: vasutak, posta, táviró hajótársaságok hivatalnokai érdekeinek minél behatóbb gondozása végett. A Pesti Napló minden esztendőki számat Közlekedés címen külön nagy oldalal melléklet kíséri.

A PESTI NAPLÓ karácsonyra díszes ajándékkal lepi meg előfizetőit.

Előfizetési feltételek:

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva,

az esti lap küldése nélkül:

Egész évre - - 14 frt - kr. Negyed évre - - 3 frt 50 kr.
Fél évre - - 7 frt - kr. Egy hónapra - - 1 frt 20 kr.

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre - - 18 frt - kr. Negyed évre - - 4 frt 50 kr.
Fél évre - - 9 frt - kr. Egy hónapra - - 1 frt 60 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Egész évre - - 18 frt - kr. Negyed évre - - 4 frt 50 kr.
Fél évre - - 9 frt - kr. Egy hónapra - - 1 frt 60 kr.

Vidéken:

Egész évre - - 20 frt - kr. Negyed évre - - 5 frt - kr.
Fél évre - - 10 frt - kr. Egy hónapra - - 1 frt 70 kr.

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogad előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára 2 frt 30 krral.

A PESTI NAPLÓ KIADÓHIVATALA.

Budapest, Ferenciek tere, Bazarépület.